

Hogere Kaderscholing van de C.P.N. 1954.

"De Kaders beslissen alles" (Stalin, Mei 1935).

Inleiding:

Scholing heeft in het algemeen ten doel inzicht te verschaffen in de theorie van het Marxisme en het Leninisme. De hier behandelde vorm van scholing moet het hoger-kader tevens in staat stellen, op basis van de theorie en de geldende partijlijn, de politieke en economische situatie te interpreteren om tot een "wetenschappelijk verantwoord" handelen in de praktijk te komen. In verschillende West-Europese landen (o.a. Frankrijk en Italië) bestaan communistische partijscholen. Dit zijn veelal gevestigde instituten, waar partijgenoten kortere of langere tijd worden bijeengebracht om scholing te ontvangen. Sinds haar bestaan heeft de C.P.N. slechts van 1945 tot 1 April 1949 over een dergelijk gevestigd scholingsinternaat beschikt, t.w. de Hogere Kaderschool, aangeduid als "Louis de Visser Huis" te Laren.

Maandschool 1954:

In de partijbestuurszitting van 23 Mei 1954 werd voor het eerst sinds 1949 aangekondigd en in "De Waarheid" bekend gemaakt, dat een maandschool voor het hogere kader zou worden georganiseerd. Uit de discussiegrondslag voor het 17e C.P.N.-congres blijkt, dat inmiddels aan het betreffende besluit van het partijbestuur uitvoering gegeven werd en dat 14 partijgenoten aan de maandschool deelnamen. Verder werd uit open bronnen niets meer vernomen. Uit gesloten bronnen, die hun wetenschap echter niet putten uit eigen waarneming, werd het hiernavolgende bekend. Van 11 October tot 12 November 1954 vond in het vakantieoord "Bosch en Lommer" aan de Molénweg te Hierden (gemeente Harderwijk), eigenaar het C.P.N.-lid Hendrik Karel HARDENBERG (14-4-1898 Rotterdam), onder de grootste geheimhouding de eerste cursus plaats. De tweede zou in Januari 1955 plaats vinden. Hieromtrent werd echter niets meer vernomen. Mogelijk is deze cursus in verband met de slechte financiële positie van de partij en de strijd tegen de Duitse herbewapening niet gehouden. Deze strijd, welke prioriteit verkreeg boven alle andere partijwerk, stond mogelijk niet toe een belangrijk aantal vooraanstaande functionarissen voor geruime tijd aan de actie te onttrekken.

Deelnemers:

Aan de in het najaar 1954 gehouden cursus namen 14 partijgenoten deel, o.w. een 8-tal vooraanstaande districtsfunctionarissen van de C.P.N., een 2-tal vooraanstaande vrijgestelden van de bij de E.V.C. aangesloten bonden en 2 jongeren van wie de C.P.N. blijkbaar hoge verwachtingen heeft. Tot de deelnemers (in appendix vermeld) behoorden ook de partijveteranen J. BRANDENBURG en Rie LIPS-ODINOT, aan wie mogelijk een controlerende en beoordelende functie was opgedragen. Bij de keuze der deelnemers werd een strengere selectie toegepast, dan ooit te voren in Nederland werd waargenomen.

Cursusstof:

Door vooraanstaande partijfunctionarissen werden inleidingen gehouden. Algemeen-secretaris Paul de GROOT opende de cursus met een volledig op het beginsel-program van de C.P.N. afgestemd referaat over de strijd van de C.P.N. voor de nationale zelfstandigheid. Hij betoogde daarin, dat de herovering van de nationale zelfstandigheid een noodzakelijke etappe is in de

- strijd -

strijd voor het bereiken van het socialisme in ons eigen land. Ingevolge de aanwijzingen van Stalin, op het 19e congres van de C.P.S.U. gegeven, moeten de afgevaardigden van de communistische partijen het vaandel van de nationale zelfstandigheid weer opheffen en voorwaarts dragen. De herovering van de nationale zelfstandigheid moet tot stand komen langs de weg van de vorming van een nationaal eenheidsfront. Spil van dit front moet de arbeidersklasse zijn. Daar om heen dienen bondgenoten gegroepeerd te worden, die voornamelijk gezocht moeten worden in de kringen van de middenstand, de kleine en middelgrote producenten en de boeren. Natuurlijke bondgenoten zijn ook allen die zich, ongeacht hun motieven, verzetten tegen de Amerikaanse overheersing. Zelfs zal als bondgenoot niet mogen worden afgewezen dat deel van de bourgeoisie, welks economische belangen met Engeland zijn vervlochten. De Partij zal, aldus Paul de GROOT:

"steeds waakzaam moeten zijn en bedacht op verraad van deze kringen
"aan de zaak van de nationale zelfstandigheid. Niettemin zou het onver-
"antwoord zijn bondgenoten af te wijzen, hoe tijdelijk, wankel, dubbel-
"zinnig, hun optreden ook is. Een voorbeeld voor onze houding is de
"tactiek van de Partij in de bezettingstijd: samenwerking met ieder,
"die ook maar tijdelijk de gemeenschappelijke zaak dient; zoals bv.
"rijke bourgeois uit gereformeerde kringen, die uit anti-Duitse of En-
"gelse overwegingen de verzetsstrijd zijdelings of passief ondersteu-
"nen, of zelfs maar neutraal bleven in onze strijd tegen de bezetter.
"De hoofdzaak is dat de partij van de arbeidersklasse, de C.P.N., hoe-
"zeer zij ook moet "laveren en pacteren" (Lenin), altijd zorgt voor het
"behoud voor haar politieke zelfstandigheid, de versterking van haar
"eigen kracht en organisatie, en onophoudelijk werkt aan het smeden van
"de proletarische eenheid".

- - - - -

Voorts werden inleidingen gehouden door:

Jan HAKEN (13-10-'12), lid Partijbestuur, lid Tweede Kamer: Agrarische vraagstukken.

Johannes Frans ("Frits") REUTER (19-2-'12), lid Partijbestuur, lid Tweede Kamer, voorzitter E.V.C.: verm. Vakbondswerk.

Jan HOOBKARSPER (6-4-1888), voormalig lid Tweede Kamer: belastingrecht c.a.

Bertus BRANDSEN (28-10-'14), lid Partijbestuur, secretaris E.V.C.: vermoedelijk Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie.

Gerard Gilles GEELHOED (4-8-'20), lid Partijbestuur: Agitatie.

Cornelis ("Cor") GEUGJES (30-1-'22), lid Partijbestuur, lid Eerste Kamer: de Middenstand.

Mr Antonius Anne de JONGE (11-2-'28), employé Roemeense legatie: de Grondwet.

Voorzover bekend werd alleen van de inleiding van Paul de GROOT een gestencilde samenvatting aan de cursisten ter hand gesteld. Na elke inleiding werd door de cursisten van het besproken onderwerp een studie gemaakt, waarna vragen van de inleider schriftelijk werden beantwoord. Dit schriftelijk werk echter was na de inleiding van de GROOT zo onvoldoende, dat de GROOT het nodig oordeelde om, in afwijking van het lesrooster, nog een halve dag college te geven. Hij had in het algemeen critiek op de partijgenoten en spoorde nogmaals aan om de achterstand in de strijd om de nationale zelfstandigheid in te halen.

Vrij algemeen waren de cursisten van mening, dat de scholing in Hierden zeer zwaar was. Men werd de hele dag, ook Zondag, in beslag genomen. Tijdens de 5 weken durende cursus mochten de deelnemers slechts één weekend (na de derde week) thuis doorbrengen. Per dag werd 10½ uur besteed aan inleiding en stu-

studie, hetgeen blijkt uit de volgende dagindeling:

6.00 - 8.30 uur wassen en ontbijt;
8.30 - 9.30 uur pauze;
9.30 - 13.00 uur inleiding of studie;
13.00 - 14.00 uur pauze;
14.00 - 18.00 uur inleiding of studie;
18.00 - 20.00 uur pauze;
20.00 - 23.00 uur inleiding of studie.

In aanmerking nemende de vooropleiding van de cursisten (veelal niet meer dan lagere school), baart het geen verwondering, dat deze theoretische scholing de deelnemers, wier hoofdactiviteit is gelegen in het praktische werk, zwaar viel.

Conclusie:

Gezien het feit, dat de C.P.N. bereid was zich, in de huidige vrij precarie financiële situatie, voor deze cursus een offer van naar schatting / 2500. te getroosten, hecht zij daaraan blijkbaar grote waarde. De partijleiding achtte het kennelijk noodzakelijk, gelet op het aantal aan de maandschool deelgenomen hebbende districtsfunctionarissen, in de districten over partijgenoten te beschikken, die in staat zijn de politieke lijn zelfstandig in hun ressort toe te passen. Voorts heeft zij zonder twijfel op het oog gehad, de onvoldoende theoretische scholing - door Stalin op het 1ste C.P.S.U.-congres (1952) in het bijzonder de communisten in de West-Europese landen aangewreven - te verbeteren. Tenslotte bood het gedurende geruime tijd in internaatssfeer bijeenbrengen van een aantal min of meer prominente partijgenoten de C.P.N.-leiding de gelegenheid een inzicht in het gehalte van de partij-kaders te verkrijgen.

18 Februari 1955.

Deelnemers aan de hogere kaderscholing.

1. Pieter ("Piet") BAKKER (13-10-'25), wonende te Ammerstol, politiek secretaris van het C.P.N.-district Den Haag.
2. Jacob ("Jaap") BRANDENBURG (22-8-1899), wonende te Amsterdam, lid van het Partijbestuur; lid van de Eerste Kamer voor de C.P.N.
3. Frits DRAGSTRA (6-10-'27), wonende te Heerlen, politiek secretaris C.P.N.-district Limburg.
4. Johannes Allardus van GESSEL (5-11-'11), wonende te Amsterdam, landelijk voorzitter van de Algemene Bond van Vervoerspersoneel, voorzitter plaatselijke centrale E.V.C. Amsterdam
5. Hendrik KNUISTINGH NEVEN (19-10-'19), wonende te Alkmaar, lid van het Partijbestuur der C.P.N., politiek secretaris van het C.P.N.-district N-Holland Noord.
6. Hendrik ("Henk") KOLK (31-10-'17), wonende te Amsterdam, hoofdbestuurder E.V.C./Metaal, vrijgestelde E.V.C./Metaal Amsterdam.
7. Dirk LANGENDIJK (22-10-'29), wonende te Zaandam, organisatie secretaris van het C.P.N.-district Zaanstreek.
8. Pieter Mattheus LANSER (19-9-'12), wonende te Aalsmeer, lid Provinciale Staten van Noord Holland voor de C.P.N., lid Gemeenteraad Haarlemmermeer voor de C.P.N.
9. Maria Elisabeth ("Rie")-LIPS-ODINOT (4-5-'08), wonende te Hilversum, lid van het Partijbestuur der C.P.N., lid van de Tweede Kamer voor de C.P.N. hoofdbestuurslid N.V.B.
10. Haiko Jacob MARINUS, Drs Economie (12-6-'26), wonende te Amsterdam, werkzaam bij Documentatiebureau van de E.V.C.
11. Petrus Johannes RIPKE (22-4-'23), wonende te Zwolle, bezoldigd bestuurder van het C.P.N.-district IJsselstreek.
12. Pieter ("Piet") van STAVEREN (9-6-'25), wonende te Den Haag, lid hoofdbestuur van het A.N.J.V.
13. Lambertus Joannes Henricus Maria van TURNHOUT (25-6-'18), wonende te Enschede, politiek secretaris van het C.P.N.-district Twente.
14. Adrianus Christianus de VRIES (25-2-'15), wonende te Utrecht, politiek secretaris van het C.P.N.-district Utrecht.